



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Solvitur principale fundamentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

erit necesse illas ponere; salvaque homogeneitate, erit illa operatio naturæ per se ordinata, quia scilicet non potest fieri prius major intensio, postea minor, licet per se, non sit ordinata illa operatio hoc sensu, quod sit ordo per se, inter ipsos gradus adlativos Intensionis.

OBJICITUR 3. Si gradus sunt homogenei, sequitur non intendi tantum aliquid, quin possit intendi magis: quia quando aliquid crescit per extensionem, non ita crescit, quin magis & magis semper possit crescere; idque ideo: quia quantitatis partes sunt homogeneæ. Ergo etiam non ita aliquid intenditur, quin magis & magis intendi possit cum etiam intensionis partes sint homogeneæ.

RESPONDETUR. Querendo, cur si gradus sint heterogenei non sint ulterius multiplicabiles, adeoque magis intendentes, si id referatur in incapacitatem subiecti, vel defectum agentis productivi; idem & nos dicemus.

INSTABIS. Transferat Deus homogeneum calorem ignis A, in ignem B, additio illa, vel faciet magis calidum, vel non, si non faciet. Ergo nec prior additio graduum homogeneorum fecit magis calidum, si faciet. Ergo per nos non est ratio, cur magis & magis intendi non possit calor.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum, in casu quo heterogeneus calor unius ignis transferatur in alium; directe dici potest, in intensionibus talium qualitatum haberi terminum supremum, ipsos octo gradus, hinc quidquid ultra poneretur magis intensum? non faceret.

OBJICITUR 4. Si ad rationem intensionis sufficiunt gradus homogenei, sequitur quod si divinitus duæ quantitates in eadem parte subiecti recipiuntur, redderent subiectum intensius quantum, & tamen hoc falsum est.

RESPONDETUR. Disparitatem esse; quia ad intensionem non solum id requiritur, ut aliquid sit in eadem parte subiecti, sed etiam ut sit natura sua de genere qualitatis; quod ipsum non sufficit, quia multæ dantur qualitates quæ non sunt capaces intensionis, & ita potentia, si essent distinctæ ab anima, censent omnes quod non essent intensibiles, sed sequerentur conditionem animæ, quæ non intenditur, & licet quidem perfectiones aliquæ dentur, quæ quamvis consequantur suas essentias, nihilominus intenduntur, id nihilominus verum est de passionibus, quæ ad diversas formas disponere possunt; sic humiditas, frigiditas, aqua, sunt passionibus, intensibiles tamen, quia ad diversas formas disponere possunt, jam autem quantitas nec est de genere qualitatis, & quamvis foret non ostenditur, quod secum traheret prædicatum: Intensiva ideo quantitas multiplicatio posita, in eadem parte subiecti non intenderet illud.

NOTO ex Arriaga & recentiori Suarez. Ca-

su quo octo partes quantitatis penetrarentur, & in singulis partibus quantitatis esset unus gradus caloris, adhuc non intenderetur calor ut octo, quia ille gradus esset in diversis partibus subiecti, quantumvis penetratis, & sic v.g. albedo partium corporis Christi, est penetrata, neque tamen Christus in Eucharistia & magis albus, quam in cælo, quia illi gradus sunt in diversis partibus subiecti, quantumvis penetratis.

INSTABIS. Tam perfecte quantitas unius digiti est quantitas, quam quantitas unius palmi, idque ideo quia quantitas partibus homogeneis constat. Ergo etiam tam perfectus erit unus gradus qualitatis quam octo, quia eis convenit homogeneitas partium.

RESPONDETUR. Cum quantitas non sit qualitas, & recipi etiam non possit in eadem parte subiecti, non faciet intensionem. Secus unus gradus qualitatis, qui gradibus octo est æquivalens quoad prædicata essentialia, non autem numerica & individualia.

OBJICITUR 5. Si intensionis gradus sunt homogenei, sequitur quod si in Intellectum aliquis plures cognitiones aliorum transferrentur, intensius ille cognosceret objectum; nihil enim decisset ad intensionem: nam cognitio ex sua parte admittit intensionem, ex altera parte per nos intensio, multitudine homogenea stat.

RESPONDETUR. Eo casu non futuram cognitionem illam intensiorem, quia ad hoc ut fiat intensio per additionem gradus ad gradum, est necesse ut subiectum possit participare rationem, sibi ab illis formis tribuendam; & sic si non posset calor calidum facere, non intenderetur per illum calorem calidum, cum ergo cognitio ab uno principio producta, non possit aliud principium reddere intelligens, fit ut multiplicatio illarum cognitionum, non reddat animam, in qua illæ cognitiones recipiuntur magis intelligentem. Quodque in aliis intensionibus est unitas subiecti, quod intenditur, hoc in actu vitali est unitas ipsius actus. Quia ergo non intra unitatem ipsius actus, sed cum illorum plurificatione fit illa multiplicatio, non fundabit actum intensiorem.

Punctum Difficultatis 2.

Solvitur principale fundamentum.

OBJICITUR Suarez. Si gradus intensionis omnes sunt homogenei, sequitur quod agens, potens producere octo gradus in diversis partibus, possit eosdem in eodem subiecto producere, quod si verum sit, sequitur agens ut quatuor, quod potest in diversis partibus subiecti, producere calorem ut tria, fore etiam potens producere in eodem subiecto. Ergo poterit producere maiorem intensionem quam habet. Eadem difficultas sic aliter proponitur calidum ut quatuor,

tuor potest producere unum gradum caloris in subiecto frigido. Ergo etiam poterit producere unum gradum caloris in subiecto calido ut quatuor, est enim ejusdem rationis cum gradu caloris uno, producendo in frigido. Ergo si potest illum producere in subiecto frigido, poterit etiam producere in subiecto, calido ut quatuor.

Advertit Oviedo circa hæc præsentem difficultatem versari, cur agens non producat in prima parte subiecti totam qualitatem, quam potest in tota sphaera producere? cur saltem non producat talem intensiorem? cur nullum gradum in passo sibi simili producere possit? cur in passo sibi dissimili quoad gradum unum, illum saltem gradum producere non possit? &c.

RESPONDET Oviedo I. & supponit agens habere sphaeram divisibilem & terminum definitum ut probat experientia, supponit ite quod agentia habeant determinatam virtutem agendi, cum & ipsum esse illorum sit finitum & determinatum. Quo supposito rationem dat, cur in prima parte non producat agens omnes gradus, quos alias in sphaera activitatis producere potest: quia si omnes produceret, nihil ulterius in sphaera posset producere, neq; haberet sphaeram divisibilem, quod autem non producat talem intensiorem, qualem in se habet, aut majorem rationem reddit, quia habet sphaeram finitam & limitatam, quam non haberet, si produceret effectum æquè intensum, quia si calor ut octo, existens in parte A: produceret calorem ut octo, calor ut octo productus in B. parte produceret alium calorem ut octo in parte C, & sic nunquam terminaretur activitatis sphaera: dicit ulterius quod agens in sua virtute contineat certos & determinatos gradus qualitatis, quos semel potest producere, & ex altera parte habens sphaeram divisibilem, sic gradus quos producere potest dispensare debet, ut in omnibus partibus illius, aliquem gradum caloris producat. Cujus ulterior ratio a priori est. Quia omnes gradus quos potest producere insumpsit in determinata sphaera. Quare autem nullum gradum in passo sibi simili producere potest, & in passo sibi dissimili, quoad unum gradum, non possit nihilominus illum gradum producere, rationem dat, quia scilicet agens est potius sollicitum de conservandis illis gradibus, quam de producendo novo, neq; illos potest conservare, & alium producere, quia eadē virtus requiritur ad conservandum, & ad producendum. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT I. Quia ut videre est apud ipsum hic puncto I. n. 19. non debet rejici solutio hujus difficultatis in naturam agentium, quod ipsum tamen facit Oviedo. Quia si quæram cur divisibilem habeat agendi sphaeram, nulla alia ratio reddi potest nisi rejiciendo in naturam agentium. Rursus si quæram, cur agens in sua virtute non nisi certos gradus contineat, quos simul potest producere, etiam si in remo-

tioribus possit adhuc aliquid, referri non potest nisi in naturam agentium, si quæram, cur obligatum sit agens ita dispensare actionem, redditur ratio natura agentium. Si quæram, cur agentia potius sint sollicita de conservandis ab alio agente productis gradibus, quam de aliquo à se producendo, id etiam non nisi in naturam agentium referri potest.

NON SATISFACIT 2. Quia immerito assumit quod si calor ut octo in parte vicina produceret calorem ut octo, quod inquam non haberet sphaeram finitam & limitatam. Quod ipsum probatur. Possibile est agens quod haberet certam & determinatam sphaeram, quamvis in singulis partibus æquè intensam producat qualitatem, quo casu adhuc limitatum esset illud agens. Sic v. g. Angelus habet limitatam suæ locabilitatis sphaeram, quam se toto implet, & æquè est in prima parte loci, ac in secunda, & in omni ejus parte æquè agere potest. Neq; tamen ultra sphaeram locabilitatis, locare se potest, aut extra illam agere, habetque adhuc & locabilitatis & activitatis sphaeram finitam. Ergo ex præciso titulo æqualitatis agendi, in tota sphaera, non debet inferri infinitas agendi, quod ipsum in hoc resolvitur. Quia aliud est æquè agere posse in tota sphaera, & aliud est extensio sphaeræ. Pote-rit ergo quoad sphaeram esse determinatum agens, quamvis in tota sphaera, æquè agere possit; sed istis etiam positis, divisibilitas sphaeræ agendi salvari posset ex certa parte, in quam agitur divisibili.

NON SATISFACIT 3. In quantum docet sollicitum esse agens potius de conservando, quam de producendo novo gradu. Ratio, quia fieri potest ut ab alio principio conservetur illa qualitas eoq; naturali, cur ergo tunc sollicitudinem illam de conservando non deponet, & non transfert illam ad producendum, & cur tam multum rationis, ut ille in simili inquit, tribuendum sit agentibus, quæ ita respiciant ad conservationem, & nolint se movere ad productionem. Danda ite ratio, cur agentia potius sint sollicita, de conservandis quam de producendis gradibus.

RESPONDETUR 2. communiter. Quia scilicet finis agentis est, assimilare sibi passum, quo sine cessante, cessat actio; hinc non agit in sibi simile, non defectu virtutis, sed defectu finis in-
tenti ab agente. Hæc Responsio

NON SATISFACIT I. Quia ex eo quod agens intendat assimilare sibi passum, non respondetur ad prædictas difficultates. Nam in primis ex eo, quod agens intendat assimilare sibi passum, sequitur debere illud assimilare cum potest, sed eo casu quo calidum ut quinq; produxit in prima parte non nisi tres gradus caloris, potest assimilare sibi passum, producendo eos gradus residuos duos, quos in remotioribus partibus produxit. Ergo eos producere poterit. Deinde prædicta responsio probat, quod in remotio-

† (E) 2 ribus

ribus partibus nihil deberet producere, sed totum se conferre, nonnisi ad primam partem.

NON SATISFACIT 2. Calidum ut quinq; producens plures gradus quam quinq; in remotioribus partibus subiecti, non censetur agere contra finem agentis, qui est assimilare sibi passum; quod passum, illius est tota sphaera. Ergo etiam non censetur agere contra finem agentis, cuius est assimilare sibi passum, si producat in parte passi totum id, quod producit in passo antonomastice, hoc est in tota sphaera activitatis.

NON SATISFACIT 3. Quia posito calido ut quatuor, sequitur ab alio calido ut quatuor, debere produci alios quatuor gradus caloris, quod ipsum probatur. Tunc debet producere calidum ut quatuor, alios gradus ut quatuor, quando potest obtinere finem a natura intentum, qui est assimilare sibi passum. Sed tunc poterit adhuc assimilare sibi passum, quia illi priores gradus non sunt passum illius, sed nonnisi posteriores quos produceret. Ergo nonnisi posteriores producendo assimilaret sibi passum. Et sic hanc assimilationem in eo stare ut nec ab alio principio inveniatur simile quid productum, hoc ipsum probari deberet.

Omnes has difficultates, dicunt seclare solvere, ii, qui gradum heterogeneitatem defendunt, dicuntq; calidum ut quatuor in alio calido ut quatuor non producere unum gradum, quia deberet producere quintum, quem producere non potest, utpote nobiliorem illis gradibus; debilius autem non potest producere effectum fortiolem. *Nihilominus*

RETORQUETUR 1. argumentum. Quarendo cur in 1. parte subiecti, in qua supponitur calidum produxisse duos gradus heterogeneos, cum alios duos sequenti tempore producat, cur inquam eodem tempore illos non producat, idq; in eadem parte subiecti, si id referatur in conditionem agentis, etiam nos referemus, cur non producantur illi gradus homogenei; si id referatur in debilitatem principii. Contra erit, atque est agens potens in prima ac in secunda parte temporis. Deinde cur illas vires quas effudit ad alios gradus producendos, in remotioribus partibus, non colliget ad nobiliores gradus producendos, bene enim dicere possemus etiam nos, quod maiores vires requirantur ad producendum in eadem parte plures gradus simul, quam dispersim, nec adhuc reddunt rationem, cur in passo sibi dissimili quoad gradum unum, non possit poni ille unus gradus.

DICES. Supra contra responsionem Oviedo, dictum esse non debere securri, ad naturam agentium.

RESPONDETUR. Dictum est non debere recurri hic ad naturam ipsorum agentium, quia concessit Oviedo non esse recurrendum, cui tamen ostensum est, quod ad naturam agentium recurrat. Hic autem recurritur ad naturam ipsorum agentium, ex concessis.

RETORQUETUR 2. Argumentum, quarendo, quando producit agens calidum ut octo, in parte proxima tres gradus, an etiam in partibus remotis producat gradum, qui sit homogeneus, cum aliquo ex illis tribus in parte eadem subiecti producat, vel heterogeneus. Non possunt dici heterogenei, quia per illos primus gradus caloris producit nonnisi gradum primum, & secundus secundum, erit ergo homogeneitas. Quod si gradus in partibus remotioribus producti sunt homogenei, cum gradibus in parte viciniore productis, quærere restat, cur in eadem parte subiecti non fuerint producti. Ergo ulterius, tota sphaera illa, constat gradibus non solum heterogeneis, sed etiam homogeneis. Ergo idem dici poterit de intensione. Denique si illi gradus sunt homogenei, cum eodem tempore producantur cum gradibus productis, in proxima parte, & primum gradum in illa non producit, nisi primus gradus agentis, qui fiat ut unus gradus, vim habeat similes eodem tempore gradus producendi? Unum quidem in propinquiore, & alios in partibus remotioribus; curque illas vires non colligit, vel ad producendos nonnisi heterogeneos, vel ad homogeneos in eadem parte. Neq; valet si dicas. Quod in eadem parte subiecti, non possent esse plures gradus ejusdem rationis, cur non enim? Sicut possunt esse in eadem sphaera: & si dicatur ex natura agentis oriri, quod non possit in eadem parte subiecti eos gradus ponere, dicemus & nos, ex natura subiecti oriri, quod eos gradus simul ponere non possit, qui ponuntur divisim.

RETORQUETUR 3. argumentum. Quia casu quo sit passum intensum ut quatuor, & accedat agens intensum ut quinque, non est ratio cur in passo ut quatuor, non producat gradum ut quinque, nam habet gradum æque nobilem, qui, non est ratio cur non principiet illum gradum ut quinque. Neq; valet si dicas, quod antecedentes gradus inveniatur ab alio principio productos, quæ enim hujus ratio quod jam tunc agere non possit ulterius, etsi invenisset duos gradus, potuisset addere alios duos, cur non illum quintum gradum? Unde in solutione hujus difficultatis non poterit recurri ad heterogeneitatem, ad quam tamen unice recurritur.

Hac retorisione posita

SUPPONO. Imprimis agens agere uniformiter difformiter, hoc est producendo sibi similem qualitatem, non tamen cum intensione tanta, qualem habet, & quidem in parte remotiori producendo qualitate minus intensam. Quod si velis dicere servandam esse hanc uniformem difformitatem, quantumvis in viciniore parte, producat totum simul quod potest sparsum, modo in parte remotiori, producat aliquid non ita intensum, ac in prima, si inquam id velles dicere, verum erit quod ager tunc agens uniformiter difformiter; sed jam non satisfacies experientiae & principio, quod jam

SUPPO

SUPPONO 2. Unumquodq; agens, habet activitatis suæ sphaeram, in qua agit semper, quod si habet certam activitatis suæ sphaeram, obligatum est in tota illa agere. Sed si in partibus vicinioribus produceret id, quod deberet producere, in remotioribus partibus, vel adhuc produceret aliquid in iis partibus remotioribus, vel non produceret. Si nihil produceret. Ergo non impleteret sphaeram activitatis. Si autem produceret aliquid. Ergo illa sphaera & esset sphaera activitatis illius, ut supponitur; & non esset, quia haberet vires sufficientes ad agendum etiam ultra illam, nam conferendo vires ad producendum in parte viciniori, quod aliàs produxisset in parte remotiori, & tamen agendo etiam in partes remotiores, ostendit sphaeram suam agendi, non claudi vi illa priore agendi conversa ad partes viciniores, sed posse illam extendi ad partes remotiores, adeoque priorem illam sphaeram, non esse adæquatam sibi.

SUPPONO 3. Si ulterius quæras, cur unumquodq; agens habeat determinatam activitatis suæ sphaeram, reddi potest ratio, quam adferrent oppositi; cur etiam in ipsorum sententia, sit determinatum agens, ad tantam heterogeneitatem graduum, & in tanta extensione ponendam? Ratio rursus reddi potest, quia conditio operandi, sequitur conditionem essendi. Si ergo conditio essendi est limitata, etiam erit limitata conditio operandi. Quod si quæras, quare tantam & non maiorem habeat conditionem operandi, iteratoid in conditionem essendi, ita vel sic limitatam referri debet. Videmus enim plura Angelos nosse quàm homines, plura Deum, quàm Angelos; exigente ipsa conditione essendi, talem conditionem operandi, ad quam etiam in præsentia attendi debet.

SUPPONO 4. Quando aliqua sunt æquè limitata in ratione essendi, sunt etiam æquè limitata in ratione operandi, & si unum ex illis non potest aliquid agere, etiam aliud ex illis non potest idem agere, si negatio agendi oriatur ex defectu virtutis. Atque ita si v.g. calidum ut quatuor, non possit agere aliquid, nec producere aliquem gradum, idque defectu virtutis, nec aliud calidum ut quatuor, poterit quidquam agere, cum, quæ est ratio non agendi in uno, sit etiam ratio non agendi in alio, nempe defectus virtutis.

SUPPONO 5. Omnia hæcenus dicta, resolvi ultimè in naturam agentium, à posteriori nobis cognitam. Quod autem non sit absurdum, ultimè aliquas difficultates in naturam agentium refundere, pluribus ostenditur; & ita v.g. calidum opponitur frigido. Cujus ratio reddi non potest ultima, nisi natura à posteriori per experientiam cognitio. Rursus, posito quòd dentur species visibiles, penetrant se in eadem parte subiecti, nec tamen efficiunt confusam visionem, cujus ratio ultima, est natura specierum, & sic de reliquis. *His Suppositis*

RESPONDETUR. Primæ difficultati, cur non producantur in prima parte omnes gradus, qui possunt produci in partibus remotioribus; quia scilicet agens habet sphaeram activitatis determinatam, quam implere non posset, si eos gradus, quos deberet producere in parte remotiori, produceret in parte proxima, ut dictum est supposito secundo.

RESPONDETUR 2. difficultati. Cur scilicet non producat tanta intensio, quantam in se habet agens accidentale. Quia obligatum est agere uniformiter difformiter, ut dictum est supposito primo & secundo.

RESPONDETUR tertie difficultati. Cur passum illud calidum v.g. ut quatuor, non possit producere in seipso quintum gradum. Cur item aliud agens calidum ut quatuor, in eodem passo nihil producere potest, idque ideo, quia duo agentia similia, ejusdem etiam sunt conditionis in operando, ut dictum supposito quarto.

RESPONDETUR difficultati quartæ. Quia actio, semper debet esse in talibus agentibus uniformis difformis: hinc in calido ut quatuor, non potest calidum ut quinque addere illum unum gradum.

INSTABIS ad responsionem quartam, quòd passum intendere seipsum non possit, non est ex defectu virtutis, sed ex eo quod nihil agat in seipsum.

RESPONDETUR. Sicut ignis se augmentans non dicitur agere in seipsum, quia illud passum in quod suam formam induit, est ab illo distinctum realiter, quamvis postea ratione partium homogenearum, cum illo continuetur, consequenter si calidum ut quatuor, produceret in se quintum gradum, nondum ageret in seipsum, adeoque quòd in se non producat illum quintum gradum, non debet rejici in hoc, quòd ageret in seipsum. Quod si transferas difficultatem & inquiras, cur ipsum passum calidum ut quatuor, non possit in seipso producere quintum gradum, recurri debet ad naturam agentium secundum suppositum quintum.

Punctum Difficultatis 3.

Satisfit instantiis Theologicis.

OBJICITUR 1. Si staret intensio gradibus homogeneis, non posset salvari intensio visionis beatificæ. Quod ipsum probatur. Qui intensius videt Deum, visio illius est dissimilis visioni eorum, qui vident Deum remissius; supponamus enim unum sanctum videre Deum visione intensa ut octo, quatuor autem sanctos videre Deum visione intensa, ut duo, quo posito visio illius qui videt Deum visione intensa ut octo debet esse dissimilis visioni illi quatuor Sanctorum, si enim non esset dissimilis, æquè illi viderent Deum ac videt ille perfectius videns.

RESPONDETUR communiter, quòd collecti-

† (E) 3

vè ac-